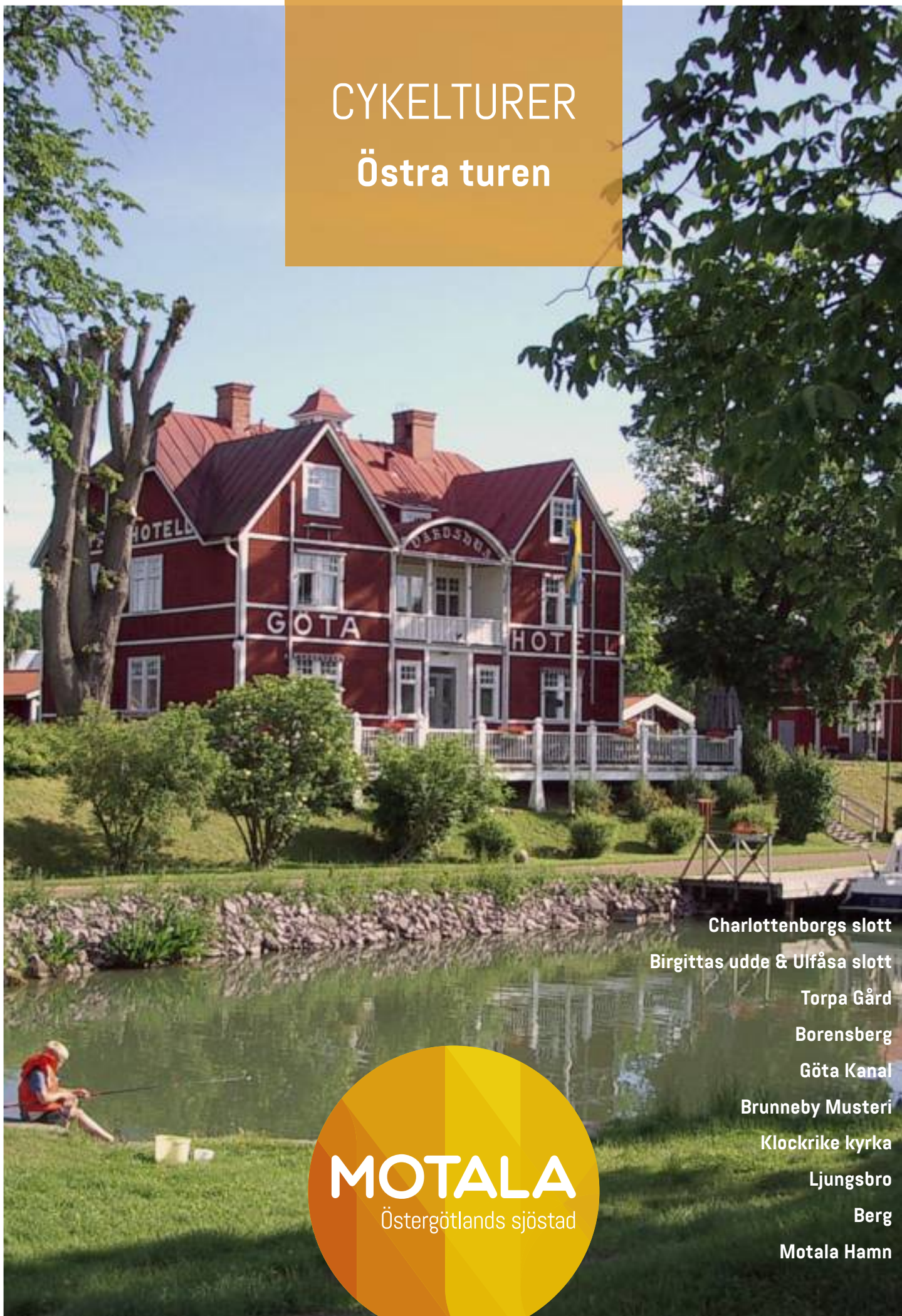

CYKELTURER

Östra turen

Charlottenborgs slott
Birgittas udde & Ulfåsa slott
Torpa Gård
Borensberg
Göta Kanal
Brunneby Musteri
Klockrike kyrka
Ljungsbro
Berg
Motala Hamn

MOTALA
Östergötlands sjöstad

Tisdag – Östra turen

Motala Torg

1. Motala centrum och Stora Torget

I centrum finns en imponerande bredd av byggnation med allt från historisk charm till nya moderna boenden. Stadskärnan unika stadsplan ritades av Baltzar von Platen, inspirerad av en solfjäder. Gatorna sammanstrålar i en punkt ute i viken markerad med visionärens vinkelben. Här finns ett varierat handelsutbud av allt från små lokala butiker till de stora kedjorna. I centrum finns tre inomhusgallerior som inramar Stora torget. Runt omkring torget hittar du mysiga caféer med uteserveringar.

2. Charlottenborgs slott

Motala Museum finns på Charlottenborgs slott. Slottet byggdes av general Ludwig Weirik Lewenhaupt, som döpte det efter sin hustru Charlotte. Här visas flera utställningar, man kan b.l.a. se Helena Sophia isbergs - allmänt kallad Jungfru Isberg - skickliga träsniderier.

3. Staffanstorp Naturreservat

I Staffanstorps naturreservat visar vältrampade stigar vägen genom örtrik gran-

skog, fårbetade torrbackar, förbi kärr och spännande sjöar. Ett lättillgängligt naturreservat som lockar Motalabor till strövtåg.

4. Birgittas udde & Ulfåsa slott

Platsen där den heliga Birgitta bodde, ligger längst ut på ett näs ca 1,5 km NNV från den nuvarande herrgården. Från turistparkeringen är det skyltat Birgittas udde. Det är 2,5 km gång/cykelväg. Platsen där borgen låg är vattenomfluten på tre sidor, och i söder på landsidan var det två vallgravar, som idag är torrlagda. Borgen byggdes troligen på 1200-talet. Lämningar av byggnader finns innanför och utanför vallgravarna. I anslutning till herrgården finns en engelsk park med 2 km parkgångar. Huvudbyggnaden är privatbostad.

5. Ekebyborna kyrka och Hembygdsgård

Det är få kyrkor, som så väl behållit sin medeltida prägel, som Ekebyborna. Interiören domineras av de fyra låga valven med sina svagt färgade kalkmålningar och med en imponerande altartavla i koret av Pehr Hörberg. Hembygdsgården ligger 1,5 km nordöst om kyrkan vid Borens strand.

Charlottenborg Slott

6. Torpa Gård

Torpa gård Konferens & Event är lantbruket som ändrade inriktning och förvandlades till en modern konferens- och eventanläggning. En stor del i verksamheten är motorsport med egen motorbana och här finns bl.a. hotell och restaurang.

7. Vålberga mosse

Vålberga mosse är en typisk tallrismosse, en näringsfattig naturtyp som vanligtvis återfinns i kommunens norra skogsbygder. Mossen ger ett ödsligt och orört intryck då vältrampade stigar i stort sett saknas. Mossen är bevuxen med lågväxt, knotig tallskog och därunder göms skvattram, odon, lingen, hjortron och tuvull.

8. Borensberg

Idylliska Borensberg ligger i den östra delen av Motala kommun vid Motala ström och Göta kanal. Orten har bra förbindelser med både Motala och Linköping. I den centrala delen av Borensberg finns gammal bebyggelse bevarad.

Här finns bland annat Borensbergs Gästgiveri och Göta Hotell. Borensberg är också känt för sin sluss som byggdes 1820 med en fallhöjd på 0,2 meter. Slussen Niklas Agust är en enkelsluss och den enda i Östergötland som manövreras med handkraft.

Väster om klaffbron och söder om kanalen ligger den gamla slussvaktarstugan byggd i sten på 1820-talet. Centralt ligger också Borensbergs gästhamn med plats för ett tjugotal båtar. I inloppet från sjön Boren finns en karaktäristisk fyr och pirarna som renoverades 1994.

Innan Göta kanals tillkomst hette Borensberg Husbyfjöl. Den första gången Husbyfjöl med säkerhet finns omnämnt i någon urkund är den 17 april 1307. Redan under medeltiden fanns det ett härbärke i Husbyfjöl. Under Karl XI:s tid drevs kroger av kronobefallningsmannen Jöns Erichsson som också lät uppföra nuvarande gästgiveri norr om Motala ström.

9. Borensbergs Hamn

Borensberg är en idyll och på sommaren är det mycket människor och båtar i samhället och i hamnen. Hamnområdet är nyrenoverat och här finner man, turistbyrå, cykeluthyrning, förtäring, minigolfbana, Götakanals gästhamnservice, båtturer mm. Ett stenkast bort finns camping och badplats.

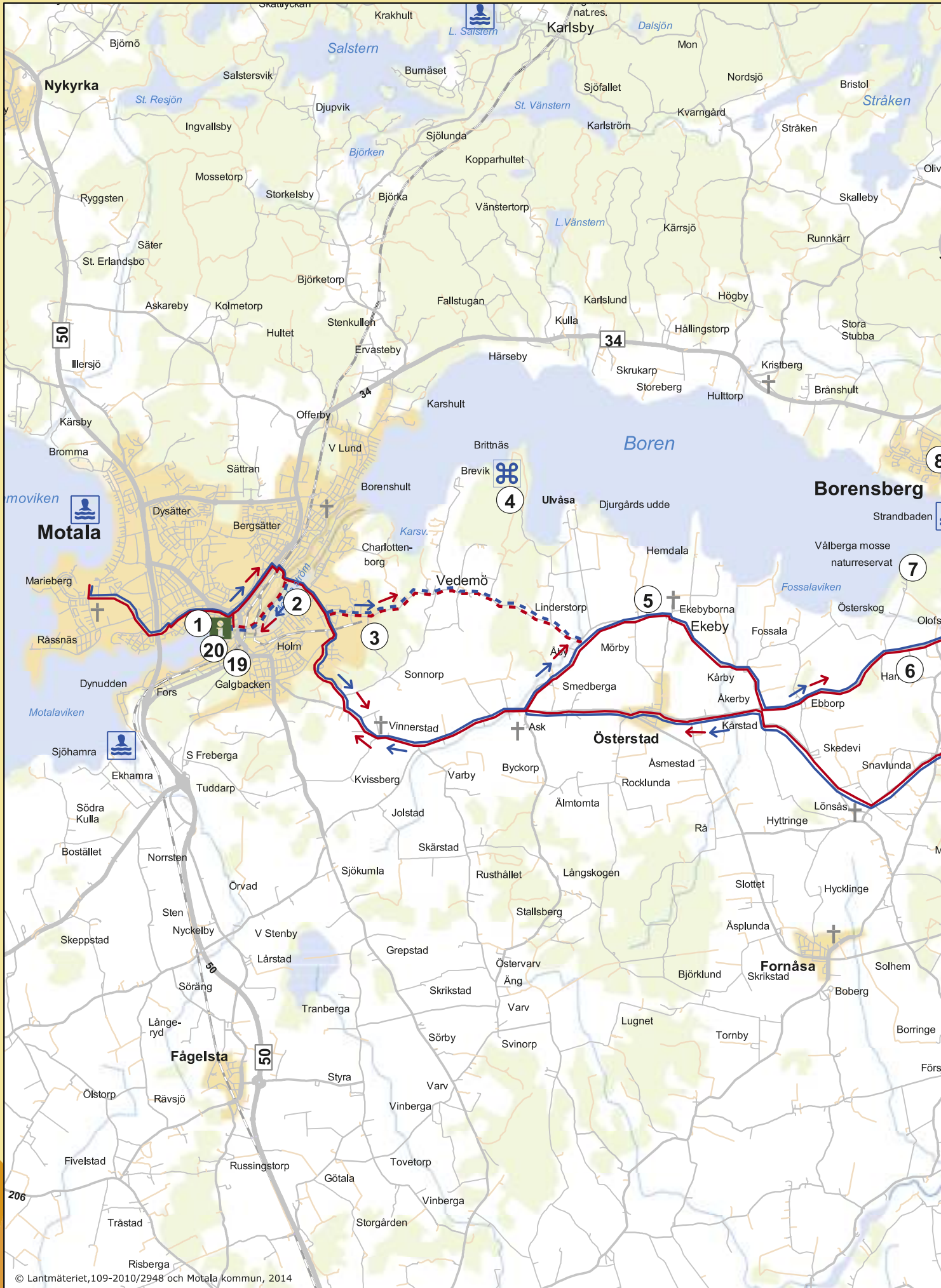
Borensberg

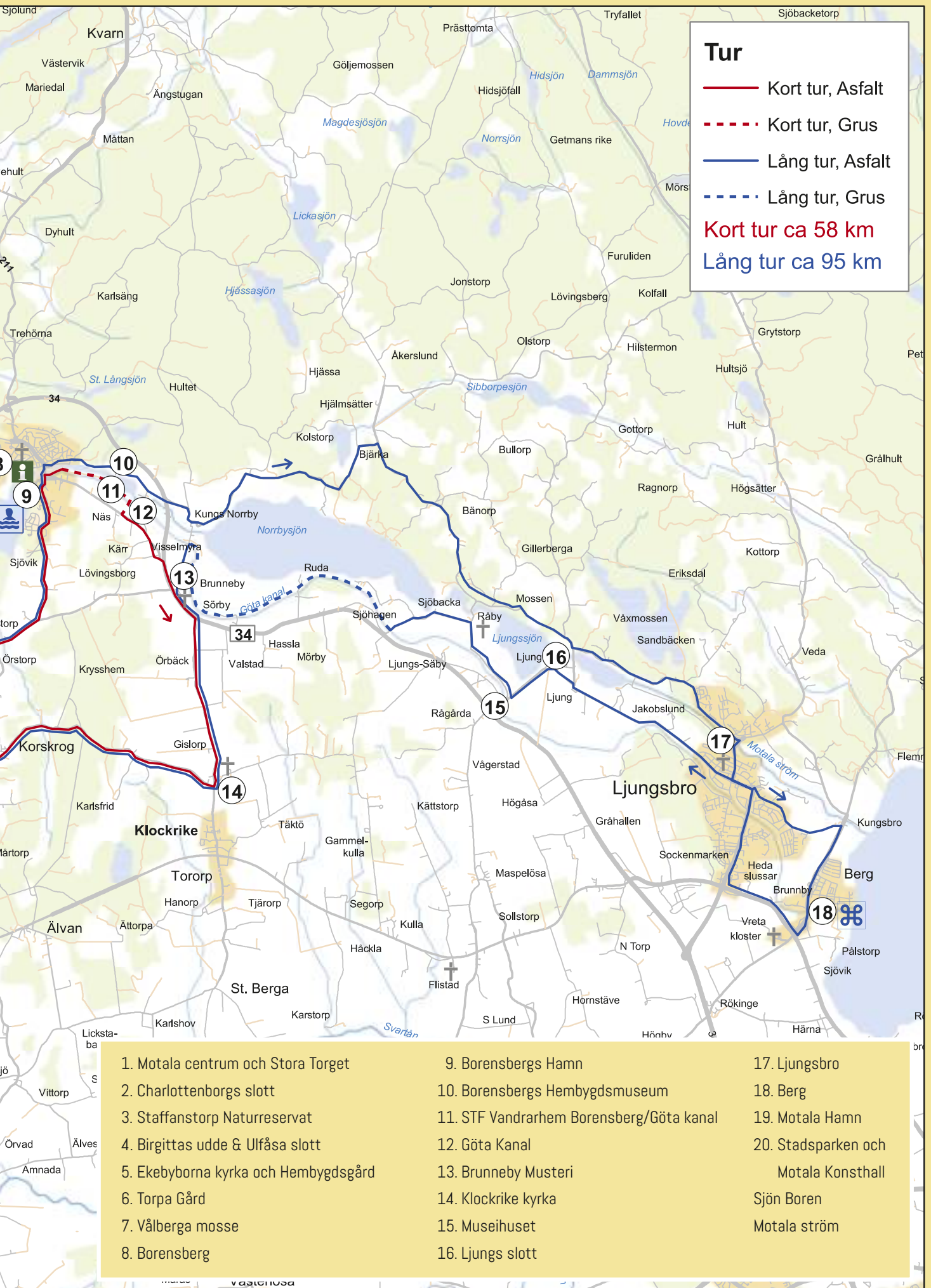
10. Borensbergs Hembygdsmuseum

Hembygdsmuseet är inrymt i von Fersens Kvarn, belägen i Näs knappt 2 km från Borensberg. Hembygdsföreningen har samlat ihop föremål till ett museum mest jordbruk-, skogsbruk- och hushållsattribut av olika slag, som väl representerar kulturlandskapet i bygden. Huvudsakligen är föremålen från 1800-1900-talet.

11. STF Vandrarhem Borensberg/Göta kanal (gamla glasbruket)

Anläggningen ligger på en halvö mellan Göta Kanal och Motala Ström. På gamla Glasbruket finns cyklar, båtar, och kanoter att hyra och på kvällen kan du koppla av i den vedeldade bastun. Perfekt läge för dagkonferens och grupper med olika aktiviteter mitt i naturen längs Göta kanal. Här finns också café.

12. Göta Kanal

Den 12 april 1810 fick Baltzar von Platen klartecken för att bygga en kanal för att förbinda Vättern med Väneren och därmed skapa en direkt förbindelse mellan Östersjön och Kattegatt. Göta kanal är Sveriges största byggnadsverk och en kulturhistorisk pärla. Mellan Borensberg och Berg cyklar vi delvis på de gamla dragvägarna utmed kanalen.

13. Brunneby Musteri

Brunneby är ett litet familjeföretag med norra Europas bredaste sortiment av fina naturprodukter. På sommaren mustas det äpplen och om höstarna och somrarna

Brunneby Musteri

pressas det bl. a jordgubbar, fläderblom, svarta vinbär och hallon. Här finns en fin gårdsbutik och också Restaurang Bettina i samma byggnad.

14. Klockrike kyrka

På den vackra Östgötaslätten ligger Klockrike med omgivande jordbruksbygd. Klockrike kyrka, med namnet Josephina kyrka, är en av Linköpings stifts största landsortskyrkor och byggdes gemensamt med Brunneby församling i början av 1800-talet. Kyrkan ligger högt och vackert mitt i byn och har ofta konserter med gäster från när och fjärran.

Samhället Klockrike längre fram har fin rhododendrondal, järnvägspark och butik.

15. Museihuset

Museihuset ligger bara några meter från Göta kanal i Ljung. Museets innehåll är unikt för Skandinavien, här finns högkvalitativ kulturhistoria inom fritidsbåtvärlden och leksaks- & modellvärlden. Här kan man botanisera bland tusentals unika föremål i huvudsak från förra sekelskiftet och fram till idag.

16. Ljungs slott

Ljungs Slott uppfördes under 1770- och 1780-talen av Axel v Fersen d ä. Slottet är vackert beläget i en engelsk park mellan Göta Kanal och Motala Ström. Slottet är privatägt, men visas sommartid av Föreningen Ljung Slotts Bevarande. Ljungs säteri byggdes ursprungligen intill sockenkyrkan.

17. Ljungsbro

Ljungsbro är vackert beläget mitt emellan Motala ström och Göta kanal, i samhället ligger Malfors kraftstation. I Ljungsbro finns populära Cloetta. Här hittar du ett fullt sortiment av Cloettas alla goda och folkära produkter och även fabriksförsäljning av andrahandsorterad konfektyr till reducerade priser.

18. Berg

Här ligger kanalens berömda slusstrappa med 7 slussar, som lyfter båtarna hela 18,8 meter från sjön Roxen. Ovanför slusstrappan ligger ytterligare två dubbelslussar. Restauranger, caféer, glassbar, äventyrsgolf och bad finns inom bekvämt avstånd.

Vreta kloster i samhällets utkant, av vilket nu endast återstår murrester, grundades under 1100-talet och var det första nunneklostret i Sverige.

19. Motala Hamn

Tillbaks i Motala passerar vi Motala hamn där det sjuder av liv och rörelse. Här hittar du bl.a. turistbyrån i Göta kanalbolags fina gula hus, Vätternakvariet i gamla Tullkammaren, Formrummet där 11 konstnärer/hantverkare säljer egentillverkade alster och Motala Motormuseum – Sveriges största motormuseum - här kan hela familjen uppleva en nostalgiresa utöver det vanliga. På hamnpiren finns café, minigolf och lekland för de yngsta. Här finns också ett litet mini zoo.

Stadsparken, Motala

20. Stadsparken och Motala Konsthall

Stadsparken, Motalas förnämsta park med ett fantastiskt läge, anlades 1898. I parken ligger en uppskattad lekpark och en grusplan för boulespel. Mycket fina planteringar pryder hela parken. Motala konsthall intill är en kommunal konsthall. Den inryms i den anrika Folkets Hus/ Motala Convention Centre som konstnärerna Ulrik Samuelsson, Sivert Lindblom och Gösta Wessel har utsmyckat.

Sjön Boren

ingår i Motala ströms huvudavrinningsområde. Sjön ligger mellan Borensberg i öster och Motala i väster. Sjön är 13 meter djup och har en yta på ca 28 kvadratkilometer. Sjön avvattnas av vattendraget Motala Ström.

Boren har också namn åt tätorten Borensberg som ligger i dess östra ände och åt Borenhult med Borenhults slussar i Motala. Allt vatten som rinner ut från Vättern rinner in i Boren. Boren är en del av Göta kanal men dessutom flyter Motala ström igenom sjön. På vintern är Boren en populär sjö att åka skridskor på. Den rödlistade fiskarten asp finns i sjösystemet.

Motala ström

är en stor å som rinner från Vättern till Östersjön. I Motala ströms avrinningsområde finns mer än 25 kraftverk.

Strömmen börjar i Motala, och rinner österut via sjön Boren och tätorterna Borensberg och Ljungsbro via Ljungssjön ut i sjön Roxen (parallellt med Göta kanal). Den fortsätter norrut vid Norsholm via Skärblacka till sjön Glan. Därifrån rinner den österut genom Norrköping och mynnar i Bråviken (Östersjön) vid Loddby. Motala ströms största tillflöden är Svartån och Stångån från söder (bägge mynnar i Roxen) samt Finspångsåån från norr (mynnar i Glan).

För orterna utmed har strömmen varit av stor betydelse, då man ända sedan medeltiden har nyttjat dess forsar för kvarnar och industrier av olika slag. Långt tidigare var den också av betydelse som farled och fiskevatten. Utmed den har fästen och herresäten byggts för behålla kontrollen

över vilka som har farit på den, men även för att själva kunna använda sig av Motala ström.

Arkeologer har nyligen gjort sensationella fynd från 11 000 år f Kr på stenåldersboplatsen som kallas kanaljorden i centrala Motala. Vid Motala ström har det hittats bruksföremål och skelettdelar i onormalt välbevarat tillstånd. Kanaljorden ligger bara 500 meter från Motala centralstation. Den användes under den del av äldre stenåldern som kallas mesolitikum. Då var området kring Motala ström en näst intill idealisk plats att bosätta sig på. Något jordbruk förekom inte utan människor försörjde sig på fiske, jakt och samlande.

Motala Ström

Kontakt

Motala turistbyrå

Telefon: 0141-101 205

E post: info@motalaturistbyra.se

Platensgatan 12, 591 35 Motala

Turistbyrån ligger i Motala hamn
på nedervåningen i Götakanalbolags
vackra hus

Cykelturistveckan MOTALA 2014

